

У табл. 2 досліджено облікову політику підприємств, які у структурі видів економічної діяльності займають найбільшу питому вагу на предмет вибору методу нарахування амортизації основних засобів.

Таблиця 2

Метод нарахування амортизації залежно від виду економічної діяльності суб'єкта господарювання

Вид економічної діяльності	Кількість досліджених підприємств	Обраний метод нарахування амортизації
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	7	прямолінійний
Сільське, лісове та рибне господарство	5	прямолінійний
Промисловість	11	прямолінійний
Всього	23	–

Джерело: побудовано автором самостійно на основі фінансової звітності підприємств, яка міститься на сайті <https://smida.gov.ua>.

Дані табл. 2 свідчать, що досліджені підприємства обрали прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів незалежно від виду економічної діяльності. Перевага прямолінійного методу нарахування амортизації порівняно з іншими пояснюється простотою його розрахунку. Однак він не дає змоги повною мірою забезпечувати відтворення основних засобів. У роботі [3] доведено, що найбільші можливості для відтворення основних засобів у підприємства при застосуванні методу нарахування амортизації за зменшенням залишкової вартості [3, с. 202].

Список використаних джерел: 1. Положення стандарт бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>. 2. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2017 році / Офіційний сайт Головного управління статистики у Чернігівській області. URL: <http://chernigivstat.gov.ua/statdani/Structure/ST1.htm>. 3. Лень В. С., Перетятко Ю. М. Методи нарахування амортизації та відтворення основних засобів. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 9. С. 119-205.

УДК 657

О. О. Сидоренко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СУБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЗГІДНО З МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Ключові слова: зобов'язання, державний сектор, класифікація, забезпечення.

У процесі здійснення суспільно значущих дій суб'єктами бухгалтерського обліку в державному секторі в них можуть виникати зобов'язання, при цьому зобов'язання можуть бути повністю узгодженими (визначеними) та такими, які характеризуються певною невизначеністю щодо строків або суми майбутніх виплат, необхідних для їх погашення. Порядок обліку зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі регламентований Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання» (далі – НП(с)БОДС). Проте він неповною мірою відповідає міжнародним стандартам бухгалтерського обліку для державного сектору (далі – МСБОДС), зокрема, МСБОДС 19 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». Отже, питання удосконалення методичних засад обліку зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі в частині наближення національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі до міжнародних є важливим, що вказує на актуальність проведеного нами дослідження.

Питання організації та обліку в бюджетних установах були та досліджуються такими вченими, як П. Й. Атамас, Ф. Ф. Бутинець, Р. Т. Джога, В. С. Лень, Н. А. Остап'юк, Т. П. Остапчук, С. В. Свірко, С. В. Сисюк, Л. М. Сінельник та інші [1-4; 9-11]. Незважаючи на значний доробок вищезазначених науковців, питання класифікації зобов'язань для цілей обліку у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі, з урахуванням національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі, є маловивченими.

У процесі дослідження було проаналізовано міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі 1 «Подання фінансових звітів», 19 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» та 25 «Виплати працівникам», а також національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання», на підставі яких було наведено (на рисунку) класифікацію зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі для цілей обліку.

У результаті дослідження було виявлено, що Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання» має суттєві відмінності в частині класифікації зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі у порівнянні з вимогами міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі 19 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» та 25 «Виплати працівникам», зокрема в частині визнання зобов'язань з невизначеною сумою або часом погашення, так званих забезпечень. Оскільки в національному стандарті така облікова категорія, як «забезпечення» взагалі відсутня, в той час як «у міжнародній практиці суб'єкти бухгалтерського обліку в державному секторі зобов'язані формувати забезпечення пов'язані з: виконанням обтяжливих контрактів; гарантійними зобов'язаннями; виплатами працівникам; реструктуризацією та інші» [12].

На підставі проведеного дослідження можна зауважити, що питання класифікації та обліку зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі є недостатньо дослідженими. Виявлено суттєві розбіжності щодо обліку зобов'язань за національними і міжнародними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі, що з урахуванням того, що «співробітництво України з міжнародними організаціями, фінансовими установами, діяльність на валютних фондових та інвестиційних ринках потребують відкритості та прозорості інформації з економічних питань, зокрема з питань бухгалтерського обліку, відповідності міжнародним стандартам» [13], є не виправданим, оскільки фактично порушує головну мету модернізації обліку в державному секторі України.

Рис. Класифікація зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі Джерело: складено автором.

У зв'язку з цим, на нашу думку, НП(С)БОДС 128 «Зобов'язання» необхідно доповнити: 1) визначенням поняття забезпечення; 2) переліком видів забезпечень; 3) порядком визнання, формування, збільшення та зменшення забезпечень за їх видами; 4) визначенням понять «обтяжливий контракт», «гарантія», «реструктуризація» тощо.

Список використаних джерел: 1. Атамас П. Й. Основи обліку в бюджетних установах: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 288 с. 2. Бутинець Ф. Ф. Остапчук Т. П., Остап'юк Н. А., Сисюк С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута», 2006. 472 с. 3. Джога Р. Т., Свірко С. В., Сінельник Л. М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: підручник / за заг. ред. проф. Р. Т. Джоги. Київ: КНЕУ, 2003. 483 с. 4. Лень В. С., Нехай В. А. Політика бухгалтерського обліку в бюджетних установах: зміст та структура. Вісник Чернігівського національного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: науковий збірник. 2014. № 4 (76). С. 289-301. URL: <http://ekona.org.ua/repository/view/212/>. 5. МСБОДС 1 «Подання фінансових звітів». URL: <http://195.78.68.18/minfin/document/81047/1a.pdf>. 6. МСБОДС 25 «Виплати працівникам». URL: http://195.78.68.18/minfin/document/265674/25_final.pdf. 7. МСБОДС 19 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». URL: 195.78.68.18/minfin/document/81065/19a.pdf. 8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання». URL: <http://minfin.gov.ua>. 9. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник / за ред. В. С. Лєня. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 560 с. 10. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 380 с. 11. Свірко С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: монографія. Київ: КНЕУ, 2006. 443 с. 12. Сидоренко О. О. Облік зобов'язань у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі. Удосконалення методики та організації обліково-аналітичної роботи в сучасних умовах господарювання: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Маргасової В. Г., к.е.н., доц. Гливенко В. В. Київ: ТОВ «Кондор», 2016. С. 136–149. 13. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>.

УДК 330.331.1:004

Т. Л. Шестаковська, канд. екон. наук, провідний науковий співробітник

П. Якубек, докторант ЧНТУ, асистент кафедри менеджменту та економіки ВНЗ «Дубницький технологічний університет»

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

BLOCKCHAIN-ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БІЗНЕСУ

Ключові слова: аграрний бізнес, обліково-аналітичне забезпечення, розвиток, Blockchain технологія, криптовалюта.

Аграрне виробництво є одним із найбільш ризикованих видів підприємницької діяльності, що проявляється у: сезонності виробництва, залежності від погодних та кліматичних умов, тривалості періоду обороту капіталу, складності зміни асортименту продукції та технології, багато інших причин. Аграрні реформи та становлення ринкових відносин, зміна форм власності та форм господарювання значно збільшують рівень невизначеності соціально-економічних процесів в аграрному виробництві і, відповідно, підсилюють вплив ризиків на бізнес. Дієвість управління розвитком аграрного бізнесу потребує належного інформаційно-аналітичного забезпечення, під яким розуміють сукупність документів і даних, які в них наведені, а також методів і засобів їх одержання, організації зберігання й обробки [1].

У сучасних умовах інформація виступає рушієм будь-якого бізнесу. Вона допомагає правильно оцінити умови бізнес середовища, усвідомити та сформулювати цілі та завдання майбутньої діяльності та на цій основі прийняти ефективні управлінські рішення. Інформація є визначальним чинником, що характеризує рівень економічної аграрного бізнесу. Висока поінформованість керівників та менеджерів про бізнес-процеси та загрози дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити конкурентні переваги.

В інформаційній системі аграрного підприємства лєвова частка припадає на обліково-аналітичну інформацію. Загалом зміст обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком